

opusdei.org

5. Dokončna odobritev Opus Dei (1950)

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Ura Boga je kakor blagoslov starozaveznih očakov naznanjala naklonjenost neba, ki daje čredam rast in poljem rodovitnost, ki prinaša obilno žetev in drevje bogato obdarja s sadovi. Tako so se tudi apostolske

dejavnosti Opus Dei v zadnjih letih pomnožile. Raslo je število članov Dela in duhovnikov numerarijev ter število študentskih domov, študijskih centrov, domov duhovnih vaj, ki so jih začeli odpirati tudi zunaj španskih meja. Leta 1950 je bilo v Španiji okrog sto centrov Opus Dei, poleg tega pa so imeli še centre na Portugalskem, v Italiji, Veliki Britaniji, Franciji, Združenih državah, Mehiki ...^[1]

Papež je bil z razvojem Dela seznanjen preko svojih najbližjih sodelavcev. Na svoji tretji avdienci pri Piju XII., 28. januarja 1949, mu je ustanovitelj spregovoril o razširjenosti Opus Dei ter svetemu očetu podaril izbor strokovnih publikacij članov Dela. Šlo je za knjige in znanstvene članke z najrazličnejših področij.^[2]

Ustanovitelj se je v svoji ponižnosti že zavedal, da je oče velikega

ljudstva, ki se je množilo in širilo po vsem svetu. V njegovih duhovnih otrocih je vedno bolj raslo visoko spoštovanje do zgodovinskega pomena njegove osebnosti.

Jožefmarija je bil hvaležen za darežljivost Gospoda, ki je Opus Dei obsipaval z darovi. Še posebej se je nebu zahvaljeval za številne člane Dela, ki so v mnogih regijah in centrih odkrivali svojo poklicanost.

V Italiji, je pisal svojim mehiškim sinovom, naša družina čudežno narašča. Čudovito je, kako deluje božja milost. V Mehiki pričakujem še večjo rodovitnost in hitrejši razvoj. Veliko se moli za vas in molitev je vsemogočna. Kako vam zavidam, ker ste prvi, ki stopate po zemlji tiste blagoslovljene dežele! [...]

José Luis [Múzquiz] odpotuje prihodnji četrtek v New York. Si kar predstavljam, kako nestrpen in vesel je José M. Barredo. Vsepovsod

pripovedujejo dobre novice in od vsepovsod prihajajo čudovita pisma. Čuti se Gospodov dotik.^[3]

Teklo je leto 1949, zaznamovano z obilico dela, nenehnimi apostolskimi potovanji in s pravim navalom novih numerarijev in supernumerarijev, ko se je na lepem zgodilo nekaj paradoksalnega, dogodek, ki se je že tolikokrat ponovil, da je začel pridobivati videz pričakovanega in normalnega dejstva. Povezano je bilo s tem, da sta odobritev s strani Svetega sedeža in svetovni značaj, ki ga je Delu leta 1947 zagotovil *decretum laudis*, v veliki meri omogočila njegovo rast in širjenje v druge države. Toda namesto da bi papeška odobritev in lep sprejem, ki ga je bil v Rimu deležen ustanovitelj, govornice utišala, je prišlo do tega, da se je »nasprotovanje dobrih« razširilo še v Italijo. Torej se ob novih cerkvenih odobritvah, ki jih je prejemal Opus Dei, obrekovalska

kampanja ni umirila, temveč se je, prav nasprotno, še zaostrila.

Eminentni dostojanstveniki rimske kurije, možje dolgoletnih življenjskih izkušenj, so Jožefmariju svetovali, naj se dela mrtvega, dokler nevihta ne gre mimo. Tako pravi italijanski pregovor: *Bisogna fare il morto per non essere ammazzato* [treba je hliniti smrt, da te ne ubijejo].^[4]

Človek naj bi dajal videz negibnega trupla zato, da ga kdo ne spravi na oni svet. Nečesa pa njihove eminence niso vedele, in sicer, da ni šlo za kratkotrajno nevihto. Obetalo se je, da še ne bo kmalu konec.

Dolгих dvajset let obstoja je imelo Delo za seboj in ravno toliko let nerazumevanj, ko si je leta 1949 ustanovitelj olajšal dušo v pismu svojim hčeram in sinovom:

Od konca leta 1947 – ko smo že mislili, da bodo utihnili! – se je razraslo še več hudih, stalnih,

organiziranih obrekovanj. In ta obrekovanja ponavljajo – ravno to je bil cilj kampanje – takšni in drugačni nasprotniki.

Kolikokrat sem slišal več ali manj takšne besede: Ecce somniator venit! Tamle prihaja sanjač, znebimo se ga, uničimo ga.^[5]

In kaj se je tačas dogajalo?

Medtem se apostolat Opus Dei krepi in širi, tako da postaja – kolikokrat sem vam to povedal! – morje brez meja, čudovita resničnost svetovnih razsežnosti [...]. Gospod nas je blagoslovil tudi s sadovi, s tolikšno željo po svetosti in apostolatu, da naše življenje predanosti Bogu nekateri čutijo celo kot žalitev njih samih, četudi nam niso mogli dokazati nobene krivde. Šlo je zgolj za klevete, ki so jih širili dobri, ponavljali pa nespametni ljudje.

Ta kruti napad in to neumno obrekovanje – neprekinjeno trajata že leta – se bosta sesula sama od sebe, pod svojo lastno težo, saj sta prah in blato, ki ga dvigajo in mečejo v nas ljudje, ki so videti brezbožni.

Ob teh dejstvih me prevzema silna radost in globok mir, kajti – kot sem vam že večkrat dejal – vedno, kadar se dvignejo zoper Delo obrekovalske kampanje, prejmemo novo potrditev, da zares učinkovito služimo Cerкви kot orodja edinosti, razumevanja, sožitja med ljudmi ter si prizadevamo braniti mir in veselje za vse ljudi.^[6]

Ko je decembra 1949 pisal te vrstice, je na glas razmišljal skupaj s svojimi otroki. Izrecno jim namreč pravi: ***V tem pismu, hčere in sinovi, vam nameravam pojasniti, zakaj se pripravljamo na dokončno odobritev Dela.***^[7]

Ena izmed mnogih govoric, ki so se širile v tistem času, je bila trditev, da je Opus Dei prejel le začasno papeško priznanje in da zato ne more pridobiti dokončne odobritve.^[8] Z vso previdnostjo je ustanovitelj preudarjal, ali je primerno nadaljevati s cerkvenopravnim postopkom do njegove končne faze ali pa so obstajali razlogi proti temu. Katere prednosti si je obetal od dokončne odobritve?

Dokončna odobritev, hčere in sinovi moji, nam bo dala novo stabilnost, orožje za obrambo, več možnosti za apostolsko delo. In ponovno bo utrdila temeljna načela Opus Dei: sekularnost, posvečevanje dela, dejstvo, da smo običajni državljani, in predvsem – zlasti v duhovnem pogledu – naše prepričanje, da smo božji otroci.^[9]

Vendar je tudi dobro znano, da na tem svetu vsaka stvar ima svojo ceno

ali tveganje. Davek, ki naj bi ga plačal ustanovitelj, je bil v tem, da se je moral spustiti v nov postopek, kar je pomenilo predložiti vse konstitucionalne dokumente Opus Dei v ponovni pregled svetovalcem po merilih, ki niso vselej ustrezala značaju sekularnosti v pravem pomenu besede. Zato se je moral Jožefmarija v nekaterih stvareh ukloniti, da bi predstavil Delo v skladu s tem naukom: ***Preučili bodo naše dokumente, tako kot so to storili za decretum laudis – drugače ne moremo naprej.***^[10]

Srž problema je tičala v naslednjem vprašanju. Kako uskladiti oba nasprotujoča si pola, ki sta bila ugnezdena v zakonodaji o *svetnih ustanovah*: stališče pristne sekularnosti na eni strani, na drugi pa pojmovanje, oblikovano v duhu redovništva? Že od vsega začetka se je pojem svetnih ustanov nagibal v smeri redovništva in ta težnja se je

sčasoma še okrepila. To pojasnjuje ustanoviteljevo ravnanje: njegovo zaskrbljenost in njegovo trdovratnost pri obrambi ustanovne karizme.

Nikakor se ni bil pripravljn odpovedati ničemur, kar je bilo že doseženo, še manj pa lahko miselno zapraviti neposredno od Boga prejeti zaklad, kakršn je bil duh Opus Dei. Popuščati ni smel niti v najmanjši podrobnosti, ki bi nepopravljivo okrnila bistvo duha, saj ni bil njegova last. Smernice, ki se jih bo držal pri usklajevanju, da bi z rimsko kurijo dosegel kompromis in prejel dokončno odobritev, je imel zelo jasno pred očmi:

Ne da bi se oddaljili od resnice, sporoča svojim otrokom, je treba pred rimsko kurijo naše ravnanje predstaviti tako: vedno moramo biti pokorni, zagovarjati duha Dela in ga braniti; dopustiti brez popuščanja, z namenom, da to pozneje nadoknadimo. Takšna mora biti naša

drža, saj smo že na začetku videli, da apostolska konstitucija *Provida Mater Ecclesia* ne ustreza naši poti. Po svojih skromnih močeh in zaradi lojalnosti si bomo prizadevali za njeno uporabo v različnih ustanovah, ne da bi bila popačena. Nekoč bo nastopil trenutek, ko bomo z vso ostrino razjasnili svojo resničnost.^[11]

Trdno odločen pridobiti dokončno odobritev je torej 11. februarja 1950, tri leta po *decretum laudis*, na Sveti sedež poleg Posebnega prava Dela oddal poročilo o stanju in razvoju Opus Dei v tistem času. Vloženo prošnjo je spremljala podpora sto desetih priporočilnih pisem, ki so jih podpisali škofje iz različnih držav; med njimi je bilo dvanajst kardinalov in šestindvajset nadškofov.^[12] Po temeljitem in podrobnem pregledu dokumentov je pristojna komisija Kongregacije za redovnike enoglasno podala mnenje, naklonjeno odobritvi. Ta sklep je bil nato 1.

aprila uvrščen na zasedanje plenarnega zbora pod vodstvom kardinala Lavitrana, ki ga je tudi potrdil. Glede Posebnega prava, katerega besedilo je bilo dopolnjeno, pa se je vseeno zdelo primerno, da ustanovitelj sam pred plenarnim zborom osebno pojasni nekatere zadeve, saj so *svetne ustanove* kot pravna oblika za člane zbora predstavljale novost.^[13] (Znano pa je, da so se v ozadju te »novosti« skrivala tudi stara nerazumevanja.) S tem je bila odobritev odvisna od nadaljnjega preučevanja, to se pravi: odložena.

* * *

Nekaj dni predtem je neko doživetje pustilo tiho sled v ustanoviteljevi duši. Dne 28. marca je praznoval 25. obletnico duhovniškega posvečenja. Da bi nakazal, kako naj se v domačem vzdušju obhaja ta

družinski praznik, je vsem svojim hčeram in sinovom pisal:

Rim, 8. marec 1950

Naj Jezus varuje moje hčere in sinove.

Predragi! Bliža se srebrna obletnica mojega duhovništva. Želim jo doživeti tiho, brez hrupa. Če torej hočete razveseliti tega ubogega grešnika, vam bom hvaležen, če boste posebej na ta dan Gospoda po brezmadežnem Srcu njegove Matere prosili, naj mi pomaga biti dober in zvest. Če lahko poleg tega od svoje rodne družine ali od kakšnega prijatelja pridobite kakšno miloščino – majhno ali veliko – za naše rimske hiše, bo moje veselje popolno.

Blagoslavlja vas vaš oče

Mariano.^[14]

Na tesnem, zelo na tesnem so bržčas bili z denarjem, če je moral ustanovitelj v pismu svoje lastne otroke prositi vbogajme. Kakorkoli že, tisti dan so slovesno proslavili. Kapela je odsevala praznično vzdušje. V prelepem raznobarvnem cvetju na oltarju, v izbranih mašnih oblačilih za očeta in v kelihu, prav posebej izdelanem za ta praznik, se je jasno odražala ljubezen, ne pa bogastvo njegovih hčera in sinov. Dolge ure je prebil ob klepetu s svojimi rimskimi sinovi, ki so se tistega dne zbrali in mu prišli voščit v Villo Tevere. Zvečer se je še enkrat lep čas zadržal na srečanju s svojimi hčerami. Ob spominu na tisti dan so dogodki bliskovito odmevali v Jožefmarijevi duši. Njegov oče, gospod José, je umrl leta 1924, štiri mesece prej, tako da ni doživel mašniškega posvečenja svojega sina. Misel na novo mašo, ki jo je daroval na tisti ponedeljek, 30. marca, v sveti kapeli Pilarske Marije, je v njem

prebujala grenko-sladke spomine, obarvane z bridko navzočnostjo njegove matere, ki je v žalni obleki prisostvovala zadušnici za svojega soproga. In potem njegova nenadna napotitev v Perdiguero ... Vsemu temu navkljub pa je bil dan, ko je obhajal srebrno mašo, kot je dejal svojim hčeram, srečen dan brez večjih udarcev, brez nadlog, kar se je ob praznikih v teku njegovega duhovniškega življenja redko zgodilo.^[15]

V resnici je bil tisti dan le kratka oaza miru in veselja, kajti oče je slutil bližajočo se grenko žrtev, ki ga je spominjala na druge boleče trenutke iz preteklosti. Že dvakrat je šel skozi **kruto preizkušnjo**, ko je bil postavljen pred zahtevo, da se odpove Delu in bi bilo le-to iztrgano iz njegovega ustanoviteljskega srca. Prvič je bilo junija 1933 na duhovnih vajah pri redemptoristih na Ulici Manuel Silvela v Madridu. Drugič se

je to zgodilo v vasi La Granja blizu Segovie, ko je nekega turobnega deževnega dne, septembra 1941, maševal v kolegiatni cerkvi.

To je bil **srečen dan brez oblakov**,^[16] je Jožefmarija dejal o tistem 28. marcu, ko je proslavljal svoj srebrnomašniški jubilej. Ampak – so se njegove hčere in sinovi zavedali, da je bil tik pred tem, da jih zapusti? Pričakovati je bilo, da bo zdaj zdaj sklicano zasedanje plenarnega zbora, kjer naj bi bila sprejeta dokončna odobritev Opus Dei. To bi bil primeren trenutek, da se ustanovitelj umakne in pusti, naj Delo nadaljuje svojo pot izključno pod vodstvom božje roke. Žrtev, pred katero je stal sedaj, res ni bila tako huda kot v primeru **krutih preizkušenj**, kajti imel je gotovost, da bo Bog še naprej skrbel za svoje Delo. Kljub temu pa zanj ni bila manj boleča, saj se je vlekla že več mesecev, kot Jožefmarija sam pripoveduje:

Bil sem odločen – in kako težko mi je bilo! – zapustiti Delo, misleč, da je že zmožno samostojno hoditi naprej, zato da bi se sam posvetil izključno vzpostavljanju novega združenja, namenjenega mojim bratom škofijskim duhovnikom.

V svojem srcu sem od nekdaj nosil to skrb za svetne duhovnike, ki sem jim posvetil toliko časa, celo preden sem sam prejel prezbiterat, ko sem bil imenovan za nadzornika Semenišča sv. Karla v Zaragozi, in pozneje, ko sem jim bil dolge ure na razpolago kot spovednik ter na številnih apostolskih popotovanjih po Španiji, dokler nisem moral oditi v Rim. Posebej v letih 1948 in 1949 je ta skrb vztrajno mučila mojo dušo.^[17]

V molitvi prečute noči, ko je v cerkvi sv. Karla na samem z Jezusom premišljeval o notranjem napredku bogoslovcev, ki mu jih je zaupal kardinal Soldevila, ko ga je imenoval

za nadzornika. Tisti stanovalci v domu za duhovnike na Ulici Larra, ki jih je skušal pritegniti k sebi in jih spodbuditi k apostolatu. Ta ali ona izgubljena ovca, ki jo je Jožefmarija šel iskat, da bi jo znova vključil v pravo čredo. Kaj pa žrtev gospe Dolores, ki ji je v molitev zaupal dejavnosti za škofijsko duhovščino? Njegova mati je umrla v Madridu, medtem ko je on v Léridi vodil duhovne vaje za duhovnike. Ravno potem ko jim je v kapeli spregovoril o zaščitniški vlogi, ki pripada materi vsakega duhovnika, je izvedel, da je babica, kot so rekli gospe Dolores, umrla.

Koliko osamljenosti in grenkobe je videl v dušah številnih duhovnikov! Brž se je spomnil tistega zadržanega udeleženca duhovnih vaj, ki ga je šel nekega dne sam iskat, ker se je izmikal pogovoru z duhovnikom. Mož mu je razkril svojo dušo in v njej je uzrl neznansko samoto. Tisti

človek je bil obremenjen zaradi
strašnega obrekovanja.

Kaj pa naši bratje, ki so v vaši bližini,
vas ne spremljajo? ga je vprašal
Jožefmarija.

»Spremljam se sam,« mu je odvrnil.
[18]

Od same žalosti je bil Jožefmarija
ganjen. Prijel je roke tistega
duhovnika in mu jih poljubil, zato da
odtlej ta brat ne bi več samotni hodil
skozi življenje.

Da se je ustanovitelj iz ljubezni do
duhovnikov odločil zapustiti Delo, je
vedel le malo kdaj: Álvaro, njegova
sestra Carmen in brat Santiago, člani
Generalnega sveta ter še kak
posameznik. Ko je oče to povedal Nisi
in Encarniti ter ju prosil, naj molita
in molčita, sta »ob novici onemeli«,
pravi ena od njiju.^[19]

Čas je tekel in štiri dni po obletnici njegovega duhovniškega posvečenja je kljub prejšnjim zagotovitom, da bo plenarno zasedanje 1. aprila Delu prineslo dokončno odobritev, ustanovitelj namesto tega prejel nepričakovano sporočilo, da so sklenili odobritev odložiti. Izraz *dilata* v postopku je pomenil, da bo treba še počakati.

Da bi skrajšal čas čakanja in s tem razbremenil svojo vest, je ustanovitelj 3. maja 1950 pisal na Kongregacijo za redovnike. V dopisu je izrazil prošnjo, naj mu pripombe glede Posebnega prava Opus Dei, ki so se pojavile v okviru pristojne komisije, sporočijo, kot je bilo v takšnih primerih običajno. Potem ko je bil s tem seznanjen, se je ponovno lotil pregledovanja nekaterih členov. In izkazalo se je, da je do te zakasnitve prišlo po božji previdnosti, kajti ***ena od velikih koristi, ki so bile pridobljene s tem***

odlašanjem, pripoveduje ustanovitelj, ***je bila cerkvenopravna rešitev za naše duhovnike pridružene in duhovnike supernumerarije.***^[20]

Prostovoljno, brez upiranja, se je ponudil, da družino, katere oče je bil, zapusti, čeprav je bilo to zanj in za vse člane Opus Dei nekaj silno bolečega.

Vendar Bog tega ni hotel in me je s svojo usmiljeno – ljubeznivo – očetovsko roko otel velike žrtve, ki sem jo nameraval storiti s tem, da zapustim Opus Dei. Neuradno sem o svojem namenu že obvestil Sveti sedež, kot sem vam tudi napisal, toda pozneje sem jasno spoznal, da je bila tista nova ustanova, tisto novo združenje, odveč, saj je tudi za škofijske duhovnike bil popolnoma primeren prostor v Delu.^[21]

K sreči ni bilo več potrebe po dodatni ustanovi za škofijske duhovnike. ***Je***

prostor zanje, je prostor zanje! je radosten ponavljal Jožefmarija.^[22]

Poklic teh duhovnikov se je povsem prilegal duhu in pravnemu ustroju Opus Dei. Kajti – le kako bi jih mogel pustiti zunaj, ko pa si je tako vneto prizadeval oznanjati vsesplošno poklicanost k svetosti? Kako silovito je ustanovitelj poudarjal, da priložnosti, ki se porodijo v kristjanovem službenem življenju, v njegovem običajnem delu, vodijo k srečanju s Kristusom, h kontemplativnemu življenju skozi ves dan. In torej – mar ni opravljanje duhovniških nalog za duhovnika njegova služba, delo, ki ga je mogoče posvečevati?^[23] Poklic škofijskih duhovnikov zatorej tem omogoča, da preko ljubeznivega izpolnjevanja svojih nalog v služenju vernikom živijo enako kontemplativno življenje kot preostali člani Opus Dei.

Gospod je ustanovitelju pokazal način, kako naj se duhovniki,

inkardinirani v škofije, povežejo z Opus Dei, ne da bi to kakorkoli vplivalo na njihovo cerkvenopravno podrejenost ordinarijem.^[24] In sicer je bila rešitev v tem, da se duhovniki, ki bi imeli poklic v Delo, lahko včlanijo v Duhovniško družbo sv. Križa kot pridruženi člani ali kot člani supernumerariji. Namreč značilno za duha Opus Dei je, da nikogar ne vleče proč od službe ali stanú, v katerem se nahaja. V primeru škofijskih duhovnikov je bil s tem njihov položaj še okrepljen, tako glede edinosti z drugimi duhovniki škofije kot tudi glede pokorščine njihovemu škofu, čigar oblasti so popolnoma podrejeni.

Sledeč takšnemu razmisleku je sestavil *Statut o škofijskih duhovnikih, članih Duhovniške družbe sv. Križa*. Ko je 2. junija 1950 na Kongregacijo za redovnike poslal dopis s pojasnili o zadevah, ki so zakasnile dokončno

odobritev, je zraven kot prilogo (*allegato*) dodal tudi ta statut.^[25]

* * *

V začetku junija 1950 so se svetovalci znova lotili svojega dela ter podrobno preučili dokumente, ki jih je poslal ustanovitelj in v katerih je, kot mu je bilo naročeno, pojasnil smisel in pomenski doseg nekaterih členov. Ugodno mnenje, ki so ga podali svetovalci, je 28. junija potrdil kardinal Lavitrano. Odlok o dokončni odobritvi, *Primum inter*, je bil na izrecno ustanoviteljevo željo datiran s 16. junijem 1950.^[26]

Besedilo odloka je obsežno. Uvodni del vsebuje kratek zgodovinski oris, zatem pa sledi – »zato da v prihodnje ne bi bilo nikakršnega dvoma« – popis in razlaga značilnih potez Opus Dei glede njegove narave, članov, apostolata, duha in vodenja. Po tej obsežni predstavitvi je na koncu odloka poudarjeno, da sta bila tako

Opus Dei kot njegovo Posebno pravo »v vseh pogledih natančno preučena, kar je z vso jasnostjo razvidno in utemeljeno«. Na tej osnovi se s pooblastilom njegove svetosti Pija XII. »dokončno odobri« Duhovniška družba sv. Križa in Opus Dei ter njen *codex*.^[27]_____

V Posebno pravo Dela so bili vključeni zadnji cerkvenopravni dosežki, zlasti to, da je Sveti sedež kot člane priznal supernumerarije in škofijske duhovnike. Poleg tega je bilo uradnemu besedilu *codexa*, ki ga je prejel ustanovitelj, priloženo tudi pismo kongregacije z dne 2. avgusta 1950. S tem dokumentom so mu bila podeljena posebna pooblastila, in sicer, da sme »predlagati spremembe, pojasnila in dopolnitve, če se to iz kateregakoli razloga zdi primerno in koristno za razvoj in potrebe ustanove ter za njeno širitev in apostolski zagon«. ^[28]_____

Po vsem tem se je zdelo, da je institucionalni razvoj Opus Dei dovršen, v resnici pa je šlo zgolj za postanek v njegovem zgodovinskem popotovanju. Nedvomno je bil dosežen pomemben napredek in za to je bil ustanovitelj hvaležen. Toda mnogo nad sporazumom, do katerega so prišli Jožefmarija in nekateri svetovalci kongregacije, je bila celovitost ustanovnega duha.^[29]

Ko je naposled ocenjeval dosežene prednosti, je takole pisal svojim hčeram in sinovom:

Na prvem mestu naj vas spomnim, da vam bo ob dokončni odobritvi morda prišlo na misel, da smo s tem prišli z dežja pod kap. Pa vendar, čeprav se obeta nemalo težav, je korist, ki jo pričakujemo od dokončne odobritve, velika. To ni zgolj še en korak, temveč je velik korak naprej.

Zato ker bomo seveda dosegli večjo stabilnost za spoprijemanje s hujskaškimi nerazumevanji; ker je znotraj Dela ter v okviru istega in enotnega poklica mnogo bolje opredeljen položaj pridruženih in supernumerarijev; ker je bil dosežen velik napredek s tem, da je v Delu prostor tudi za škofijske duhovnike; ker je bilo mogoče na slovesnejši način razglasiti našo sekularnost in še bolj zavarovati našega specifičnega duha; zato ker naša imovina, tako kot sem trdil od vsega začetka, ni cerkvena imovina.

Če bi nas predvidljive težave, manjše od pričakovanih prednosti za boljše služenje Cerkvi, primorale k temu, da kmalu zaprosimo za novo rešitev – saj sem vam že pojasnil, da smo nekaj dopustili z namenom, da to pozneje nadoknadimo –, potem molíte, molíte veliko [...].

Novo cerkvenopravno rešitev pa bo treba poiskati. Kajti če nas nameravajo obravnavati enako kot redovnike ali njim primerljive osebe, kakor so že začeli poskušati, bomo morali poudariti, da nam ta železni steznik ne ustreza: potrebujemo večjo prožnost, da bi lahko služili Bogu tako, kot On hoče.^[30]

Rečeno z drugimi besedami: Jožefmarija si je pridržal pravico, da institucionalno vprašanje pri Svetem sedežu ponovno odpre, ko bo nastopil primeren trenutek.

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

^[1] Po podatkih iz poročila, poslanega na Sveti sedež hkrati s prošnjo za dokončno odobritev Opus Dei (prim. AGP, Pravni oddelek, V/15532), je bilo

leta 1946 skupno število članov 268 (239 moških in 29 žensk), na začetku leta 1950 pa je številka narasla na 2954 (2404 moški in 550 žensk).

[²] Prim. *L'Osservatore Romano*, 29. 1. 1949 in 5. 2. 1949. Knjige, namenjene za darilo, je bilo treba najprej zvezati in jih pripraviti v naglici, saj ustanovitelj avdience pri Piju XII. ni pričakoval, kot pojasnjuje članom Generalnega sveta: ***Bil sem pri kard. Tedeschiniju, ki nam vselej izkazuje iskreno ljubeznivost. V miru sem se pogovoril tudi z msgr. Tardinijem in Montinijem, ki ne bi mogla biti bolj prijazna. Kard. Tedeschini si prizadeva za moj obisk pri svetem očetu. Rekel sem mu, da nisem nameraval zaprositi za avdienco, da ne bi papežu odvzel niti minute, saj ga škofje iz različnih držav vidijo le enkrat na pet let. Ker je vztrajal, smo za vsak slučaj s telegramom zaprosili za knjige*** (Pismo, EF-490114-1).

[3] Pismo iz Madrida, EF-490214-1.

[4] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 782.

[5] *Pismo* 8. 12. 1949, št. 4; prim. 1 Mz 37,19.

[6] *Prav tam*, št. 6. in 7.

[7] *Prav tam*, št. 2.

[8] V apostolski konstituciji *Provida Mater Ecclesia* je bilo določeno, da naj bi po odobritvi *ad experimentum* sledila dokončna odobritev svetne ustanove in njenih konstitucij. Prim. *Lex peculiaris*, čl. VII, 3.

[9] *Pismo* 8. 12. 1949, št. 19.

[10] *Prav tam*, št. 18. V resnici ustanovitelj ni polagal zaupanja v ljudi, temveč v Gospodovo varstvo; tako je molil s Psalmom 17: ***V naših srcih doni ta klic: Sub umbra alarum tuarum protege me, kajti v senci njegovih peruti smo bili varni v preteklosti in bomo tudi***

sedaj, na poti do dokončne odobritve (prav tam, št. 17).

^[11] *Prav tam.* Eden tehtnejših razlogov, ki so ga spodbudili k prošnji za dokončno odobritev, je bila kampanja proti Delu, ki jo omenja malo prej: ***Čeprav je tole v zvezi s svetnimi ustanovami za nas napačna pot, pot, ki ne ustreza našemu slogu, je dobro, da čim prej dosežemo dokončno odobritev [...]. Morda bo ta nova odobritev pripomogla k utišanju oziroma bo vsaj ublažila te organizirane kampanje laži*** (prim. prav tam, št. 16).

^[12] Prim. AGP, Pravni oddelek, V/15860 in V/15532; tudi odlok *Primum inter*, 3. odst. (16. 6. 1950). O tem: Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, str. 222 sl.

^[13] Odložitev se je zdela smiselna, je dobesedno zapisano v odloku *Primum inter*, ker se je zdelo, da so

nekatera vprašanja »povzročala določene težave zaradi novosti teh ustanov«.

[14] Pismo, EF-500308-2.

[15] Prim. Encarnación Ortega Pardo, RHF, T-05074, str. 140.

[16] *Prav tam.*

[17] *Pismo 24. 12. 1951, št. 3.*

[18] Dogodek, opisan v poglavju XII, 5. To izkušnjo je Jožefmarija zapisal na listič, ki ga je uporabljal pri pridiganju duhovnikom. Zapis je enostaven in se glasi takole:

Užaloščen, preganjan duhovnik, ki od svojih bratov ni bil deležen ljubezni.

– Ali najdete veliko tolažbe?

– Družbo si delam sam!

Kako je mogoče, da nas povezuje kvartanje, nismo pa povezani v težavah!!! (RHF, AVF-0079).

[19] Encarnación Ortega Pardo, RHF, T-05074, str. 133. »Če upoštevamo, koliko napora in ljubezni je g. Jožefmarija vložil v ustanovitev Opus Dei,« razlaga msgr. Álvaro del Portillo, »lahko razumemo kakšno žrtev, podobno Abrahamovi daritvi, je zanj predstavljala odpoved bitju, ki se je rodilo po božjem navdihu. S tem je še enkrat pokazal svojo pripravljenost slediti božji volji« (PR, str. 402).

O ustanoviteljevih občutjih pričuje Javier Ayala Delgado: »Takrat mi je zelo zaupno spregovoril o velikem notranjem nemiru, ki ga je čutil že dalj časa. Šlo je za občutek, da si je tako silno prizadeval za širjenje duha Opus Dei med laiki, moškimi in ženskami, medtem pa ni storil ničesar za svoje brate, škofijske

duhovnike. Dodal je, da ga Gospod na vso moč za to prosi, in zato izjavil: **Če tega ne storim, bi spravil v nevarnost zveličanje svoje duše oziroma bi vsaj moral veliko let prebiti v vicah** (RHF, T-15712, str. 31). Prim. tudi José Luis Múzquiz de Miguel, *Sum.* 5823; Mario Lantini, *Sum.* 3608; Javier Echevarría, *Sum.* 2472.

Glede na ustanoviteljeve besede kaže, da se je, preden je svojo namero sporočil članom Generalnega sveta, o tem posvetoval z nekaterimi dostojanstveniki na Svetem sedežu: ***Bil sem deležen lepega sprejema in spodbude s strani ljudi izven Dela. Neka visoka osebnost Svetega sedeža me je iz vsega srca spodbudila: Pogum! O tem sem spregovoril članom Generalnega sveta in svoje srce razkril tudi Santiagu in Carmen ter ju vnaprej posvaril: »Če se bo spet začel velik naval obrekovanj, ne skrbita. Gre***

za to, da bom začel z novo ustanovo« (Pismo 24. 12. 1951, št. 3).

[20] *Prav tam.* Ravno v tistih dneh se je zgodilo nekaj, kar ni bilo zgolj naključje in kar bi prav tako lahko označili kot **eno izmed velikih koristi, ki so bile pridobljene s tem odlašanjem.** In to lahko trdimo povsem upravičeno, namreč Sveta koncilsko kongregacija (pozneje preimenovana v Kongregacijo za kler) je izdala odlok, datiran z 22. marcem, s katerim je izrecno kršila sekularnost članov *svetnih ustanov*, v odprtem nasprotju z motuproprijem *Primo Feliciter* (št. 2). Ta odlok Svete koncilске kongregacije z naslovom *Pluribus ex documentis*, je bil objavljen v *Acta Apostolicae Sedis*, XLII (1950), str. 330 in 331. Začne se z navedkom iz 2. pisma apostola Pavla Timoteju: »Nihče, ki služi vojsko, se ne zapleta v vsakdanje opravke« (2 Tim 2,4). Nato povzame kanon 142 *Zakonika cerkvenega prava* iz leta

1917: »Klerikom je prepovedano ukvarjanje s trgovanjem in s trgovskimi posli, tako samostojno kot po pooblastilu, pa naj gre za lastno ali tujo korist« ter zatem prepoved razširi na člane *svetnih ustanov*, ko dobesedno pravi: »*ne exceptis quidem recentium Institutorum saecularium sodalibus*« (*Acta Apostolicae Sedis*, XLII (1950), str. 330). Kazen za kršitev je bila nič manj kot vnaprej izrečeno izobčenje (*latae sententiae*), ki je posebej pridržano Svetemu sedežu.

Ustanovitelj potemtakem ni pretiraval, ko je govoril, da so njegovi otroci v nevarnosti, da jih nove cerkvene določbe izenačijo s posvečenimi osebami, čeprav niso nič drugega kot navadni kristjani. Zato je v svojem dopisu Kongregaciji za redovnike z dne 2. junija 1950 izkoristil priložnost in zaprosil, naj se v 15. členu Posebnega prava – v katerem je govor o poklicnih

dejavnostih članov Opus Dei, ki imajo politične funkcije, vršijo upravne službe, so zaposleni v poučevanju, odvetništvu ali podobnih poklicih – doda še naslednje besede: »*aut etiam commercio vel rebus nummaris operam navant*« (lahko se ukvarjajo tudi s trgovanjem in z gospodarskimi dejavnostmi). Prim. Pismo Kongregaciji za redovnike, EF-500602-1, št. 15. Z dokončno odobritvijo Opus Dei je potem postalo jasno, da njegovi člani niso bili podvrženi prepovedi, o kateri je govoril odlok z dne 22. 3. 1950.

Pri tem vidiku sekularnosti je neutrudno vztrajal ustanovitelj, ki nam pravi: ***Zato sem v teh zadnjih dveh letih na Kongregaciji za redovnike na ves glas poudarjal: Nismo posvečene osebe, izvzemši duhovnike, klerike! Preostali niso posvečene osebe niti niso Bogu posvečeni tako, kot to razumete vi:***

to niso posvečene duše! Ob tem so se nasmehnil; nekateri so razumeli, za druge pa se zdi, da ne bodo razumeli nikdar (Pismo 29. 12. 1947/14. 2. 1966, št. 178).

[21] *Pismo 24. 12. 1951, št. 3.*

[22] Prim. Juan Udaondo
Barinagarrementería, Sum. 5033.

[23] ***Če lahko tako rečemo, je za duhovnike njihovo poklicno delo, v katerem se morajo posvečevati in s katerim morajo posvečevati druge, prav službeno duhovništvo Kruha in Besede: podeljevanje zakramentov, pridiganje, duhovno vodenje članov Opus Dei in mnogih drugih duš, duhovne vaje in dnevi duhovne obnove itd. (Pismo 24. 12. 1951, št. 148).***

[24] To vprašanje o cerkvenopravni vezi se pred letom 1935, ko se je ob Jožefmariju zbirala majhna skupina duhovnikov, ni postavilo. V

ustanoviteljevih očeh so bili nekateri izmed tistih duhovnikov člani Opus Dei. Dejansko je bil kaplan Somoano iz Kraljeve bolnišnice eden izmed prvih treh umrlih v Opus Dei (prim. RHF, AVF-0098; prim. tudi José Miguel Cejas Arroyo, *José María Somoano. En los comienzos del Opus Dei*, Madrid 1995).

[25] Pismo Kongregaciji za redovnike, EF-500602-1. Priloga (statut) obsega točke od 72 do 89. V členih statuta kot osrednja misel prevladuje geslo *nihil sine Episcopo* (nič brez škofa); to načelo navdihuje duhovno vodenje in izobraževanje, ki ga je deležen vsak član Opus Dei, ter spodbuja edinost in pokorščino, ki jo vsak škofijski duhovnik mora izkazovati svojemu ordinariju. To vodilo je navedeno v 75. točki omenjene priloge in v obliki tega člena je bilo z dokončno odobritvijo (z odlokom *Primum inter*) vključeno v Posebno pravo Opus Dei iz leta 1950. V zvezi s

tem členom je ustanovitelj zapisal: ***Prav posebne značilnosti našega duha so: edinost teh mojih sinov duhovnikov z njihovim lastnim škofom, ki ga bodo vedno globoko spoštovali in nikdar kritizirali; njihova ljubezen do škofije, do semenišča in do škofijskih dejavnosti; ter njihova zvestoba pri izvrševanju službe, ki jim je dodeljena*** (Pismo 24. 12. 1951, št. 147).

V zvezi z načelom *nihil sine Episcopo* prim.: Álvaro del Portillo, *Sum.* 695; Joaquín Mestre Palacio, RHF, T-00181, str. 39; Pedro Cantero Cuadrado, v: *Beato Josemaría Escrivá de Balaguer: un hombre de Dios. Testimonios sobre el Fundador del Opus Dei*, Madrid 1994, str. 87–90 (v nadaljevanju citirano kot *Testimonios ...*, *op. cit.*); in José María García Lahiguera, ki pravi: »Kot sem se lahko sam prepričal, živijo škofijski duhovniki, ki postanejo člani Dela, v

takšnem duhu, da vse svoje dejavnosti opravljajo v najobzirnejši pokorščini škofu – *nihil sine Episcopo* – in spodbujajo edinost klera, tako da se z občudovanja vredno ljubeznijo razdajajo drugim duhovnikom. To je ogromno služenje Cerkvi in že samo zaradi tega bi bilo treba ustanovitelju priznati neizmerno zaslužnost; še toliko bolj občudovanja vredno pa je, da je to zgolj en vidik neverjetnega dela tega svetega božjega duhovnika, msgr. Jožefmarija Escrivája« (José María García Lahiguera, v: *Testimonios ...*, *op. cit.*, str. 160).

^[26] Odlok *Primum inter* (16. 6. 1950), v: Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, *Apéndice Documental 31*, str. 544-553, 235. Ta dan, 16. junij, je bil praznik Jezusovega Srca, do katerega je Jožefmarija gojil posebno pobožnost.

^[27] *Prav tam.* Podrobna analiza odloka *Primum inter* in Konstitucij iz

leta 1950 v: Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, str. 235 sl.

[28] Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, *Apéndice Documental 33*, str. 555–556.

[29] O varovanju ustanovne karizme, ki mu jo je zaupal Bog, pričuje msgr. Álvaro del Portillo: »To je bila vodilna nit vsega njegovega življenja: braniti karizmo v njegovi lastni duši, jo posredovati svojim sinovom in hčeram, razkropljenim po vsem svetu, ter poleg ustrezne teološke poglobitve zagotoviti cerkvenopravna sredstva, da bi se neokrnjena ohranila v teku stoletij« (*Sum.* 562). V zvezi z ustanoviteljevim prizadevanjem za dogovor s svetovalci v tem obdobju pred dokončno odobritvijo glej: *prav tam*, *Sum.* 559–562.

[30] *Pismo 24. 12. 1951*, št. 295–296.

Andrés Vázquez de Prada

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/5-dokoncna-odobritev-opus-
dei-1950/](https://opusdei.org/sl-si/article/5-dokoncna-odobritev-opus-dei-1950/) (17. Feb. 2026)